

Motion till riksdagen 2019/20:565

av **Marlene Burwick (S)**

Lokala fristående barnombud – en nödvändighet för att barnkonventionen ska bli verklighet

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att verka för lokala fristående barnombud i hela landet och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Sveriges riksdag har tagit beslut om att göra FN:s konvention om barnets rättigheter till svensk lag år 2020. För snart trettio år sedan tog samma församling beslut om att anta barnkonventionen som alltså därefter har varit gällande som folkrättslig lag i Sverige. Mycket har hänt för att stärka barnets rättigheter sedan dess, men för den som arbetat med frågorna är det tydligt att det finns stora steg kvar att ta.

Det är glädjande att riksdagen visar sitt starka stöd för att stärka barnets rättigheter, och såväl symboliskt som faktiskt juridiskt kommer det att få betydelse för många barn i Sverige. Inget rättighetsarbete sker dock av sig självt. För att barns rättigheter ska förverkligas måste det finnas någon som ser till att de efterlevs på alla nivåer, inte minst på den lokala nivån, närmast barnen.

I Uppsala har ett lokalt barnombud funnits i 30 år, i form av den ideella föreningen Barnombudet i Uppsala län. De har därmed lång erfarenhet och kunskap kring att arbeta konkret med att förverkliga barnkonventionen tillsammans med kommunala verksamheter och bidra till samverkan mellan kommun och region. Min uppfattning är att alla barn i Sverige bör ha ett lokalt, helst fristående, barnombud i sin närhet där de kan få stöd och hjälp, och som kan skapa möjligheter till möten med beslutsfattare, driva barnrättsfrågor och utbilda såväl barn som vuxna.

Det är idag alltför ofta ett för långt steg mellan enskilda barn och myndigheter. Även där det finns en närstående vuxen som vill hjälpa barnet att få sina rättigheter tillgodosedda kan det uppstå en rad hinder för att lyckas med det. Ett barnombud kan med ett

kortare samtal eller mejl hänvisa till någon som kan hjälpa till, eller informera om vilka styrdokument som bör följas. Att känna till lokalsamhällets personer och organisationer och att kunna träffa de som söker stöd är en stor fördel jämfört med nationella stödlinjer.

Att vara fristående är avgörande för trovärdigheten i sammanhang där det handlar om en konflikt mellan kommunen och ett barn, till exempel vid kränkningar i skolan eller problem i kontakt med socialtjänsten. Om ett barnombud ska kunna kallas oberoende kan hen inte vara anställd av den som ska granskas. Även i sammanhang där barns och ungas röster ska lyssnas till finns risken att kommunen upplevs ha en agenda. Inte minst när det handlar om känsliga frågor, som en skolnedläggning, kan ett fristående lokalt barnombud fungera som ett mellanled som inte tar ställning i sakfrågan utan ser till att barnens röster blir hörda.

Ett lokalt barnombud kan också uppmärksamma politiker på brister och bidra med förslag på lösningar. Många anställda känner att de inte kan kontakta vare sig de högsta cheferna eller politikerna när något inte fungerar. Barnombudet kan då förmedla information och arrangera möten.

Nationella riktlinjer för att säkerställa tillgången till lokala fristående barnombud i hela landet bör tas fram. De lokala barnombuden är en nödvändighet för att barnkonventionen ska bli verklighet.

Marlene Burwick (S)